

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 vin.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrtnih

25. januarja 1917

Bazilika v Furlaniji ☞ Kapela ogrske krone ☞ Iz Rusije: notranjost tavrške palače-dume;
skupina „modernih“ ☞ Iz Srbije: mesto Skoplje s orientalsko-tipičnim mostom ☞ Iz Pol-
garije: pravoslavna poroka ☞ Iz Italije: katedrala v Amalfiju ☞ Bojišča: ruševina cerkve
sv. Martina v Sovodnjah; ponesrečeno sovražno letalo na soškem bojišču ☞ Padli junaki ☞

Goreči, svoječasno po ruski invaziji uničeni, bogati pe-
trolejski vrelci v Galiciji.

Mati čaka.

Spisal André Theuriet; preložil Al. B.

Bila, v kateri je stanovala vdova Jakobova, je stala na oglu ulic, ki sta držali naravnost v predmestje, kjer je bil kolodvor.

Bila je to ozka nova zgradba, ki je še samotno stala med zelniki s svojimi štirimi stenami iz rezanega kamna in s streho, pokrito z rdečo opeko. Vdova Jakobova je bila prišla tja šele v juliju leta 1870. ko je bila napovedana vojska in ko je njen najmlajši sin Aristid z mobilnimi gardisti meseskega okraja odšel proti Verdunu. Izvolila si je to bivališče, ker je bilo tako blizu kolodvora. Zdelo se je dobri gospe, da bo na ta način bliže svojemu sinu, in da mu bo, kadar se vrne, treba napraviti samo par korakov, da ji pade v naročje.

Aristid je bil njen ljubljenc; njen drugi starejši sin je bival v Parizu, kjer se je bil oženil proti volji materini. Od tega časa so si bili hladni, in vdova je vso svojo ljubezen prenesla na najmlajšega sina. Zato taka žalost, ko je Benjamin odšel k svojemu praporu; njegov obraz je bil vlažen od poljubov, njegova torba pa natlačena z jestvinami.

Da bi se potolažila, je uboga žena od početka dobivala pisma v pravih presledkih. Ko je pozneje v mesto prišlo nemško vojaštvo in je bilo mesto zasedeno od dveh bavarskih polkov, se je zveza pretrgala, pisma so prihajala zelo redko, tamintam je katero prinesel po tihotapsko kak posel. Zadnje, katero je dobila, je bilo od 30. avgusta, pisano iz neke vasi blizu Sedana. Potem pa nobene več; nastal je molk. Aristid je brzkone padel ali pa je bil odpeljan v ujetništvo po kapitulaciji Sedana. Gospa Jakobova ni mogla dobiti trdnega poročila. Edina gotova stvar je bilo to, da od 30. avgusta ni bilo več poročila. A mrtvaškega lista ni bilo in vdova ni mogla in ni hotela verjeti, da bi bil Aristid mrtev. Tolažila se je s tem, da je brzkone ujet na Nemškem v kaki trdnjavi, in mu ni mogoče pisati, a da se vrne, ko bo končana grozna vojna — in čakala je neprestano.

Po dolgih, strahu polnih zimskih mesecih je nazadnje prišlo poročilo o kapitulaciji Pariza, o podpisanih mirovnih predpogojih, in naši vdovi je zopet vztrepetalo srce v temnih in živih nadah.

Ujetniki so se imeli vrniti. Bili so na potu. Nekateri domači mladeniči so bili že tu. Izstopili so na kolodvoru, shujšani, bolehn, razcapani, toda iz udratih oči jim je sijal vesel žar ob pogledu na rojstni kraj. Gospa Jakobova ni zamudila niti enega vlaka, ki je prišel iz Nemškega, pregledovala je nanovo izstopivše ter željno izpraševala tiste, ki so bili iz tega mesta. A nihče ji ni vedel kaj povedati o Aristidu. Niso ga videli od sedanske kapitulacije.

Vendar še ni vse izgubljeno, so pristavljali nekateri vojaki: Aristid je brzkone ostal tam v kaki nemški ječi, pokoreč se za kako neumnost, ki jo je morda zakrivil v sovražni deželi.

In gospa Jakobova je vnovič pisala na vrhovno poveljstvo nemško, strahoma se vsak dan oklepajoč novega upanja. Vsak večer je v mali obednici pripravila mrzlo večerjo, pogrnila mizo, pustila na

njej jedilno orodje in steklenico starega vina. Potem je čakala, se vsakokrat zgani, kadar je rezko zažvižgala lokomotiva ter z boleznim strahom poslušala, kako je pomladni dež bil ob okna...

Neko deževno in sila temno noč je prisopihal na kolodvor zadnji vlak iz Straßburga. To noč ni peljal naprej, ampak vse popotnike pustil na postaji. Iz zadnjega voza tretjega razreda je s težavo izstopil mlad vojak v uniformi mobilnih gardistov. Utrujen je šel naprej in ob migljajoči plinovi razsvetljavi na postaji je bilo videti njegov upadli blede obraz, dolgo brado in ponošeno obleko. Ker je mogel potovati naprej šele zjutraj, je povprašal po kaki gostilni, in povedali so

v vratih. Moral bi bil takoj izprevideti, da vaša hiša ni tista, katero iščem, a jaz sem tako utrujen, da se mi kar tema dela pred očmi.

Gospa Jakobova je bila kakor zmešana od posledice svoje zmote. A pogled na tega mladega izmučenega vojaka, ki je bil iste starosti z Aristidom, jo je navdal s sočutjem in solze so ji tekale iz oči.

»Le noter stopite!« je rekla nazadnje; »nihče ne bo mogel reči, da sem vas pustila zunaj v takem vremenu... Kdo ve, morda tudi moj otrok to uro išče prenočišča v kakem neznanem mestu...!«

Peljala ga je v sobo, mu odvzela teletnjak, mu s solzami v očeh prinesla mrzlo večerjo, ki je bila vedno pripravljena za Aristida, ter strežeč mu pripovedovala o svojem izgubljenem sinu.

Bazilika v Ogleju (Aquileja) v Furlaniji iz l. 1019—42. Oglej je zgodovinski kraj s težko preteklostjo. Že v 5. stoletju cvetoče mesto, bilo je po trimesečnem obleganju po divjem ogrskem kralju Atili požgano in razdano. — Zanimivo je, da je mesto stalo v l. 182 pr. Kr. le 9 kilometrov od morja, sedaj zasuto s peščenino. — Danes začasno v laških rokah.

mu za eno ne daleč od kolodvora. Izstopil je bil zadnji. Popotniki, ki so šli v mesto, so se bili že razkropili v temi, on pa je blodil okrog in iskal določene gostilne. Njegove bolehnne noge so brodile po močvirnih lužah, zadevale ob nevidne zapreke in ob vsakem sunku je bilo slišati njegovo pločevinasto posodo, kako je zazvenela ob prazni posodi, ki mu je visela s telečnjaka. Nazadnje je v temi nerazločno ugledal osamljeno hišo, kjer je v oknu še gorela svetiljka. Misleč, da je tam prenočišče, o katerem so mu pravili, se je približal pragu, tipaje naprej v temi. Našel je vrvice od zvonca in rezko potegnil.

Ravnotako rezko se je odprlo razsvetljeno okno, ven se je sklonila ženska glava in od razburjenja jecljajoč glas je zaklical:

»Ah, dragi sin, ali si vendar prišel!«

Potem so se v veži oglašili nagli koraki, zapah se je premaknil in strmeči gardist je stal pred staro gospo sivih las, ki je dvigala svetiljko, ga bistro gledala in žalostno vzdiknila:

»Moj Bog, saj ni on...«

»Oprostite, gospa,« je odgovoril vojak, spoznavši zmoto, ki ga je zelo ganila, »vidim, da sem se zmotil... Povedali so mi o bližnji gostilni, a sem se zmotil

Ko je bil pojedel, je videla, da je silno zaspan, in peljala ga je v čisto sobo svojega sina. Zgodaj zjutraj, ko se je bil mobilni gardist oblekel in je bil pripravljen k odhodu, mu je še pripravila izdaten zajtrk ter mu pričela znova pripovedovati o svojem Aristidu.

»Siromak!« je vzdihnila; »Bog zna, kako se mu godi tam v tujini!... Po vsem tem, kar mi pripovedujete, mora neprestano trpeti pomanjkanje, on, ki je bil doma tako razvajen!... Preden je od-

Kapela ogrske krone. Leta 972—995 velikaš Gejza, 995—1038 njegov sin Štefan (sveti) sta z ognjem in mečem izkoreninila poganstvo (ajde) ter utrdila katoličanstvo. L. 1001 je bil kronan s krono, od papeža darovano.

šel, sem mu sama spletla iz modre volne čepico za glavo in ušesa proti mrazu, ker ga sila rado trga... Če se je le spomnil, da jo je rabil v hudem zimskem mrazu.

Vojak ni več jedel; grizljaj mu je obtičal v grlu. Naenkrat se je spomnil, da je takrat, ko je stal na sedanski poljani s svojimi tovariši, kjer so jih nemške straže čuvale kot čredo, imel poleg sebe mladega gardista, ki se je ujemal s popisom Aristida in je tudi imel na glavi čepico iz modre volne. Vojaki so se temu smejali, dasi je bilo vse tako žalostno, in ga krstili za »modrega dimnikarja«. Neki večer je »modri dimnikar« poskusil pobegniti. Bil je komaj dvajset korakov proč, ko je stražnik ustrelil nanj, da se takoj zvalil po tleh... Čaka se mu zvalila k nogam, in videti je bil obledeli obraz mladega gardista, ki ga je obkroževala čepica iz modre volne...

Vojak je vstal, se zahvalil vdovi, jo potolažil rekoč, da je treba upati, da je še mnogo mladih Francozov os talo v nemških trdnjavah...

Potem je vzel svoj telečnjak in odšel iz hiše. Ko je bil zunaj, si je hrupno otrl nos in obrisal vlažne oči. Vedel je dobro, da se »modri dimnikar« ne vrne nikdar več.

čase« — nikar nič ne povprašuj in ne poizveduj, ker tudi jaz sam o sebi ničesar ne vem in nikdar nobenega odgovora ne dam, in sicer zato, ker se mi tako hoče... Tonovanja, do one ure, ko se je tja vrnil preoblečen v lakaja.

Samo po sklepanju se mi je pozneje posrečilo zbrati razne posamezne niti, da

Skupina ruskih »modernih«.

BOY.

Roman. — Španski spisal Luis Coloma.
Prevel A. Kalan.

XX.

(Dalje.)

Ko sem Boya docela predramil, mi je kar bruhnilo čez ustnice raznih zmedenih vprašanj brez vsakega reda. Razkadir se mi je spomin na vse nevarnosti, ki sem jih skušal odstraniti z velikim naporom, in obvladala me je samo ta misel, da ga zopet vidim pred seboj, da biva živ in zdrav pri meni pod mojim varstvom in mojim vodstvom.

Od veselja ves iz sebe sem ga izpraševal, ga božal kakor otroka, mu segal s prsti med njegove zmedene lase, ki so mu ogrinjali kakor zlat venec njegovo v osemindesetih urah vidno postarano čelo.

Vedno še je sedel ob robu postelje in mahal z nogami, ki mu niso segle do tal, semintja ter mi ves čas z eno besedo odgovarjal na moja vprašanja. Včasih se mu je še globoko zazdehalo, kakor se to rado zgodi človeku po globokem, trdem spanju.

Naenkrat pa po svoji navadi reče šegavo mirno:

»No, ali si sedaj pri koncu?«

»Kadar želiš, dovolim, da ti govoriš.«

»Koliko je ura?«

»Četrť na deset,« odgovorim, ko pogledam hitro na uro.

»Prav; sedaj ti z enim samim stavkom odgovorim na vso tvojo ploho raznih vprašanj... Razumi me prav!... Danes, v sredo 12. marca, ob četrť na deset zvečer se je v meni rodil nov človek, brez očeta in matere, kakor pravijo o Melkizedeku, in ta si je ohranil od preteklosti tako malo spominov kakor novorojeno dete od materne naročja... Zato o tem, kar se je pred to uro zgodilo — imenujva to »stare

da od te ure naprej — imenujva jo »novi čas« — pa lahko vprašaš, kar hočeš, in če je vprašanj tudi toliko kakor v katekizmu; saj veš, da za svojega dragega Burundo ne hranim nobenih skrivnosti.«

In kar je svojeglavec rekel, to je tudi držal; ker njegov ponos, da je v veljavi kot močnodušen in razumen mož, ga je silil, da je zakrival svoje krvaveče srce, kakor vojakov železni oklep zakriva smrtno rano.

Ne tedaj, ne pozneje nisem mogel od

sem si jasneje predstavljal vse te dogodke.

Ko je Boy v jutro po umoru Joaquina Lopeza čul, kako po ulicah na boben bijejo njegovo ime, je spoznal takoj, kako kočljivo bi bilo zanj, ko bi ga zaslišal preiskovalni sodnik; zato se je nemudoma zatekel v hišo svoje nekdanje dojnice, izvrstne žene, ki je v tem mestu prebivala.

Bila sta ji dva sinova; eden stražnik in drugi sluga pri odlični rodbini; oba sta ga od ure do ure obveščala o vsem, kar se je zunaj godilo. Ko pa je Boy po straž-

Ruska zbornica — »duma«.

Boya izvedeti niti ene besede, kaj je delal in kaj se je z njim godilo od onega usodnega trenutka, ko je ubežal iz mojega sta-

niku dognal, da so razglasili ukaz, njega prijeti, je sklenil vrniti se v moje stanovanje, da ne osumi dobrih sinov, ker bi

morda njegovo skrivališče morala plačati s svojim življenjem. Zato se je preoblekel v lakaja, in ko je noč napočila, se je priplazil k meni.

Boy je imel ta dar, da me je kar moč razdražil pri vsakem pogovoru, in to mu je delalo posebno veselje tembolj, ker je vedel, da je moja jeza kakor dih, ki se hitro razkadi.

Seveda sem bil divji zaradi njegovih uvodnih besed, ki mi je z njimi odrezal vsa vprašanja, jaz pa sem upal, kar je bilo čisto naravno, da mi popolnoma razkrije svoje srce. Obrnil sem mu hrbet, kakor bi se kujal, in hodil po sobi gori in doli, mrmlajoč:

»Le brez skrbi bodi! Nič te ne vprašam jaz ne o starih, ne o novih časih.«

razletelo po tleh. »Ne delaj si zaradi tega sivih las! Kam pa misliš oditi?«

»V Madrid.«

»Prav, še to noč odideva?«

»Odideva?« reče Boy, kakor bi se čudil.

»Da, odideva. Kaj je posebnega na tem?«

»Da govoriš v dvojini: odideva!... Ali me mar misliš spremiti?«

»Ali si mogel tudi le za hip dvomiti o tem,« vzkliknem viharo in se mu ovijem okrog vratu.

Zarek iskrenega veselja in ginjenja se je zalesketal za trenutek Boyu v oči. Pa hitro se je premagal in se izmuznil iz mojih objemov ter rekel nepotrpežljiv:

»Sveti Bog Izraelov! Ali že zopet pri-

delek prvega razreda, kjer bi bila Boy in jaz s svojimi psi in s svojim orožjem lahko sama in bi do Madrida igrala vlogo lovcev.

Če bi pa vendar bilo treba med potom kakorkoli že odložiti krinko, bi jaz prevzel to nalogo in bi se predstavil s svojim pravim imenom, marki Burgunda; Boy pa bi moral vedno molčati in kot moj prijatelj predstavljati angleškega diplomata z imenom Sir Tomo Harrison.

V zadoščenje mi je bilo, da me je Boy prav pazljivo poslušal in mi od časa do časa tudi z znamenji pritrjeval. Zato sem ob koncu dejal sam seboj zadovoljen:

»Ali ti ugaja? Ali misliš, da je to izvedljivo? Si li zadovoljen?«

Boy je zmajal z glavo.

Franc Zorč

gostilničar iz Soče, padel dne 1. novembra 1916 pri Gorici.

Lahka zemlja domača!

Anton Pečar

iz Prešnice pri Trstu, umrl v bolnici v Celovcu 24. marca 1916.

Blag ti spomin!

Ivan Vesel

iz Blok, umrl v bolnici na Dunaju dne 24. novembra 1916.

Svidenje nad zvezdami!

Jožef Godec

doma od Krke, se od dne 2. novembra 1916 pogrša.

Da bilo svidenje!

Franč. Šinkovec

iz Bele pri Idriji, dne 29. septembra je umrl v Ljubljani.

Večno ti plačilo!

Ivan Močnik

iz Trzina, padel na laškem bojišču 29. oktobra 1916.

Pokoj tvoji duši!

Še vedno na svojem mestu kakor priklenjen, mi zakliče namenoma prav počasi:

»No, Burundko, le nikar se ne ogrni zopet z junaškim plaščem in ne hodi semintja »poln jeze in brez strahu«. Ako se kdaj obesim, ti dovolim z veseljem, da me vlečeš za nože, kakor si mi nedavno grozil. Ako me pa obesijo zoper mojo voljo, upam, da mi pomoreš odrezati vrv, ker sicer bi se moral sprijazniti z mislijo, da bom tango v zraku plesal.«

In dahnila sta vanj otožnost in trpkost, ki sta meni rezali srce, on pa je polglasno zapel andaluzijsko narodno pesem:

Nimam očeta, ne matere,
in nikdo ne vpraša za me;
in če ob muli korakam,
še muhe od mene beže...

Dovolj je bilo to, da me je jeza minula, kakor premine ob najmanjšem vetru mehurček iz mila, in ves v strahu, da že vidim Boya plešočega po zraku, zakličem:

»In ti, kaj misliš vendar storiti, plehko-glavec? ... Ali ne veš za razglašeno povelje, da te primejo?«

»Seveda vem zanj, in zato bi jo najrajši popihal.«

»Kaj vendar še čakaš?«

In tedaj je Boy naredil kakor Lacedemonci pred Špartanci, ki so namesto prošnje kazali na prazne pšenične vreče.

Izvelel je iz žepa svojo denarnico in jo izpraznil — šest peset — na svojo dlan ter mi jo pomolil pred obraz, ironično ponavljajoč kitico iz Cidovih romanc:

Po dvajset maravedov¹
vaš vsakdanji je ostanek.
Kot gospodje se imejte,
saj nič blagajne ne boli.

»Tepec!« zavpijem nanj in ga krepko udarim po roki, da se je vseh šest peset

¹ Star španski denar.

čenjaš? ... Kako da ne moreš niti dveh besed izpregovoriti, ne da bi igrala vsaj en akt iz »Romeo in Julija?«

To pot se nisem nič zmenil zanj, pač pa sem mu začel razlagati načrt za beg, ki sem ga za slučaj potrebe že zasnoval.

Jutranji vlak iz Cadiza v Madrid vozi mimo mesta N. ob petih zjutraj in obstane uro pozneje za eno minuto na samotnem postajališču El Gallo. Dva kilometra od tam sem imel svoj lov.

»No, kaj je pri tem težavnega?«

»Jaz ne morem trpeti Angležev in tudi pri tej komediji nočem biti Anglež tudi za en trenutek ne.«

»Prav, torej si ti Francoz in tvoje ime je Motteville.«

»Francoz? To pa še celo ne!«

»Torej Belgijec po imenu Juan Vanloo.«

»Belgijec že, sem zadovoljen, Juan pa ne.«

Po-
nesrečno
sovražno
letalo
na
soškem
bojišču.

Da se pri odhodu izogneva najhujšim nevarnostim, sva določila, da se ponoči z vozom odpeljeva od mojega stanovanja, kakor da sva namenjena na lov; ob šestih pa vstopiva na postajališču El Gallo v vlak ob času, ko utrujeni potniki še navadno spijo.

Na oni progi takrat še niso imeli spalnih vozov. Da pa bi se med potom ne sestala z znanci in prijatelji, kar bi bilo za naju neprilичno, sem mislil kupiti cel od-

»Zlodja, kako pa, da te krstim?«

»Pavline.«

To prazno govoričenje me je tako razdražilo, da se nisem mogel več zdržati in sem mu nejevoljen rekel:

»Prav, ali si Papiga s črto ali Diego Nepridiprav ali Peter Nesmisel, kajti vsa imena so po pomenu in obsegu popolno zate prikrojena.«

Tu pa sem prenehal, ker sem opazil, da me Boy navlašč draži; s tem je hotel

zakriti svojo ginjenost in hvaležnost, ki mu ju je vzbujala v duši moja ljubezniva skrb zanj ob času, ko je bil v tolikih nevarnostih in od vseh zapuščen.

Čuden značaj tega človeka: veliko, čuteče srce v prsih se trudi, da skriva najplemenitejše nagibe, in jasna glava, ki dela na to, da ga imajo za lahkomišelnega, površnega boyal...

Ne da bi pričel s kakim daljšim govorjenjem, sem smatral, da je zadovoljen z mojo nalogo in sem šel, da vse potrebno ukrenem. Niti trenotka nisva smela izgubiti, če sva hotela še isto noč odriniti; ura je bila že deset in blizu tri ure sva potrebovala do postajališča El Gallo, da še dohitiva brzovlak.

Naročil sem vozniku, da naj bo ob dveh z vsem pripravljen, takoj zdaj naj pa na kolodvoru preskrbi za naju ločen oddelek v vozu. Celestin je moral pripraviti in napolniti kovčege za Boya, zame in zase, ker je moral z nama na pot. Boy je bil enako visok kakor jaz in meni precej podoben, zato mu je bila moja obleka prav, kakor bi bila njegova. Ni bilo torej težko opremiti ga z vsem, in zaloga moje obleke je popolno zadostovala za dva elitna gospoda, da vsak dobi še več, nego potrebuje.

Vse to uredivši sem šel k svoji teti, da se poslovim od nje. Sedeli sta z Beatriko v salonu pri ročnem delu. Stric je šel zgodaj v posteljo, ker ga je mučilo trganje. Spremenjene poteze na mojem obrazu so takoj izdale grofici de Astures, da se je moralo zgoditi nekaj posebnega; urno je vstala in, da ne bi Beatrike prestrašila, dejala:

»Pismo na admirala Deza sem že spisal; pojdi in preglej je in povej mi, če je prav.«

Šla sva v sosednjo sobo in tam sem ji stoji na kratko sporočil, da je Boy prišel

»Zaradi tega pa seveda moramo vseeno govoriti z admiralom.«

»To se zna; kajti četudi Boy pobegne, pravda vendar gre še vedno svojo pot.«
(Dalje.)

Iz Bolgarije:

Pravoslavna poroka.

Po svetlu.

Vojska in mir.

Odgovor, ki ga je Wilsonu izročila ententa, je Wilsona temeljito poučil, da si so vojskujoče stranke gledé pogojev miru nasprotna kakor noč in dan. Avstrija in njeni zavezniki so izjavili, da vodijo obrambno vojsko in da so ta svoj namen že dosegli s svojimi pridobitvami na bojiščih. Ententa pa [v odgovoru] predsed-

števala narodnost in pravice vseh malih in velikih narodov, ki bo ozemlja mednarodno uredila tako, da so zavarovana proti neosnovanim napadom na suhem in na morju. Vrnejo naj se pokrajine in ozemlja, ki so se poprej v ententi združenim državam vzela s silo ali proti volji prebivalcev.

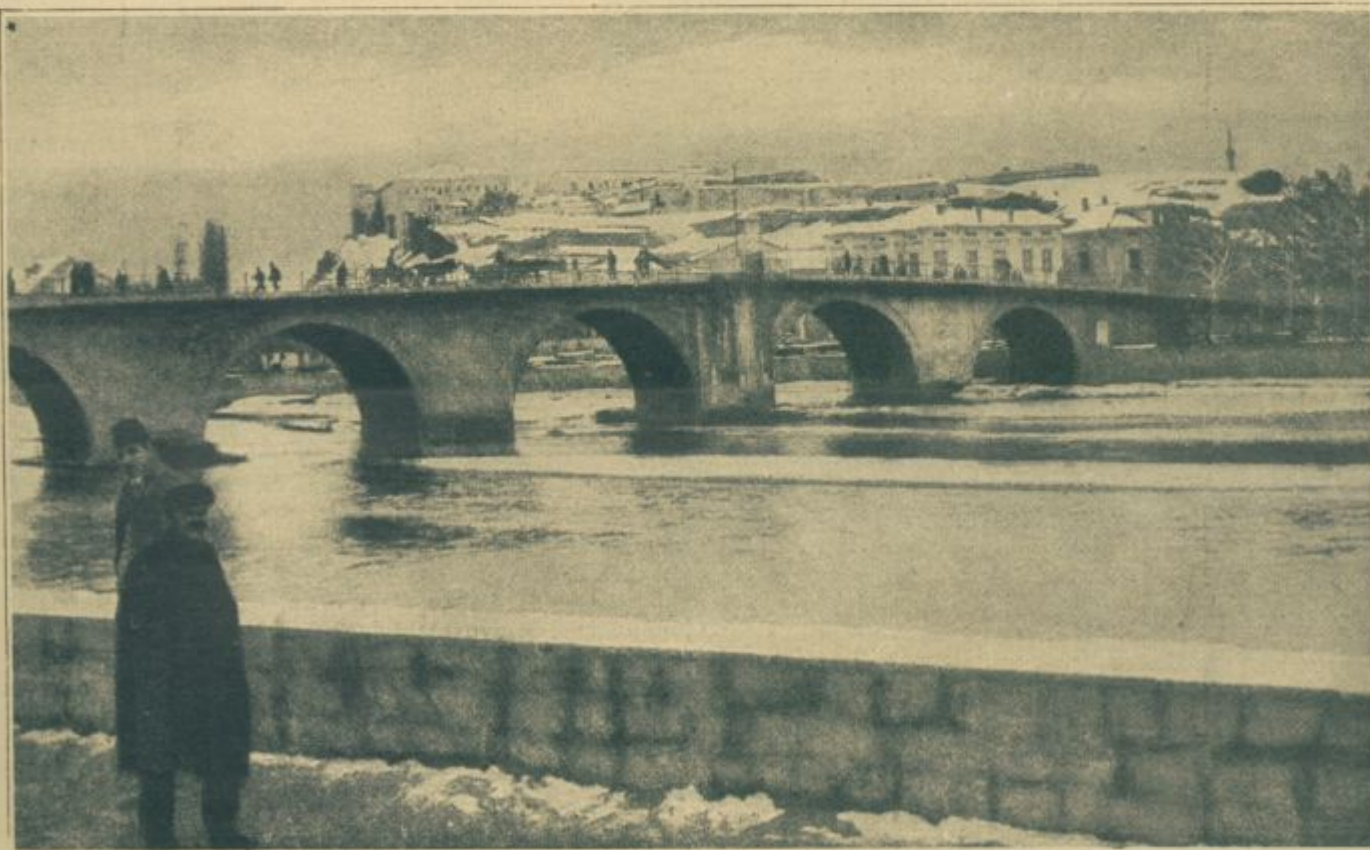
Osvobode naj se Italijani, Slovenci, Romuni, Čehi in Slovaki od tuje nadvlade. — Osvobode naj se narodi, ki so podložni krvavemu nasilstvu Turkov; kraljestvo Osmanov naj se odstrani iz Evrope, ker je itak tujec zapadni kulturi.

Nameni ruskega carja gledé Poljske so jasni. Ententa hoče Evropo zavarovati proti brutalni pohlepnosti pruskega militarizma, ni pa imela nikdar namena zatreti nemške narode.

V te označene namene hočejo v ententi združene države delati z vsemi silami in z vsemi žrtvami, da doženejo zmago-slavni mir, ki bo zagotovil njih srečo in blagostanje in ki bo rešil tudi bodočnost napredka in omike.

To so bistvene točke zahtev naših nasprotnikov, kakor jih razlagajo kot odgovor na Wilsonovo mirovno ponudbo.

Na taki podlagi seveda govoriti o miru je nesmisel. Tako govori zmagovallec, ki ima svojega nasprotnika na tleh, ki mu je sporočil, da se dalje več ne

Iz Srbije: Pogled na Skoplje pozimi. Skoplje je glavno mesto vilajeta Kosovo ob reki Vardar in je glavno križišče železnice Beograd—Solun—Mitrovica; sedež grško-katol. škofijstva, ima tudi več turških mošej in velik utrjen grad nad mestom. V srednjem veku je bilo mesto tudi sedež srbskih kraljev.

in da se pripravlja na pobeg. Zdelo se mi je, da ni bila iznenadena.

»Prav,« reče, »najboljše, kar more storiti, je, da jo čimprej odkuri.«

niku Združenih držav pove, da vodi osvojevalno vojsko in zahteva:

Belgija, Srbija in Črnogora naj se vpostavijo, kakor so bile in da naj se jim

more ž njim meriti. Dejanski položaj na bojiščih je pa docela drugačen. Naši sovražniki nimajo na nobenem bojišču pokazati količkaj važnih zmag, dočim so Avstrija in njeni zavezniki povsod daleč na sovražnikovi zemlji.

Tako govorijo in pišejo demagogi, ne pa pred Bogom in ljudmi odgovorni državniki. In to je poglavitni namen entente note Wilsonu. Naši sovražniki hočejo s takim pisarjenjem ostrašiti nevtralne države in jim vzeti vsako sredstvo za posredovanje. S tem hočejo novega poguma dati svojim narodom, ki so kakor ves svet do grla siti krvave vojske, in s tem hočejo naši sovražniki tudi vzbuditi v vrstah osrednjih sil misel, da je nemogoče vztrajati proti takim nasprotnikom.

Mnogo je v tej noti zahtev, ki so pesek v oči tudi podanikom osrednjih sil, ki pa so o njih sovražniki prav tako jasno prepričani, da so neizvedljive, kakor mi.

Poglavitni kovarji v ententi so Angleži, in ti so imeli tudi pri tej noti glavno in odločilno besedo. Zanimivo je to: Angleški listi že namigavajo, da v tej noti zase Angleži ničesar ne zahtevajo; res ji torej pravijo, da se Angleži bore le za dobrobit Evrope in za blagor malih narodov. To seveda zamolče, da dobé popolno oblast nad Evropo, ako ji dajo tako lice, kakor ga kažejo v svoji noti na Wilsona.

Ta nota kaže, kako so se varali oni, ki so po ostrem odgovoru entente osrednjim velesilam pričakovali, da bodo v odgovoru na nevtralno posredovanje ubrali milejše strune.

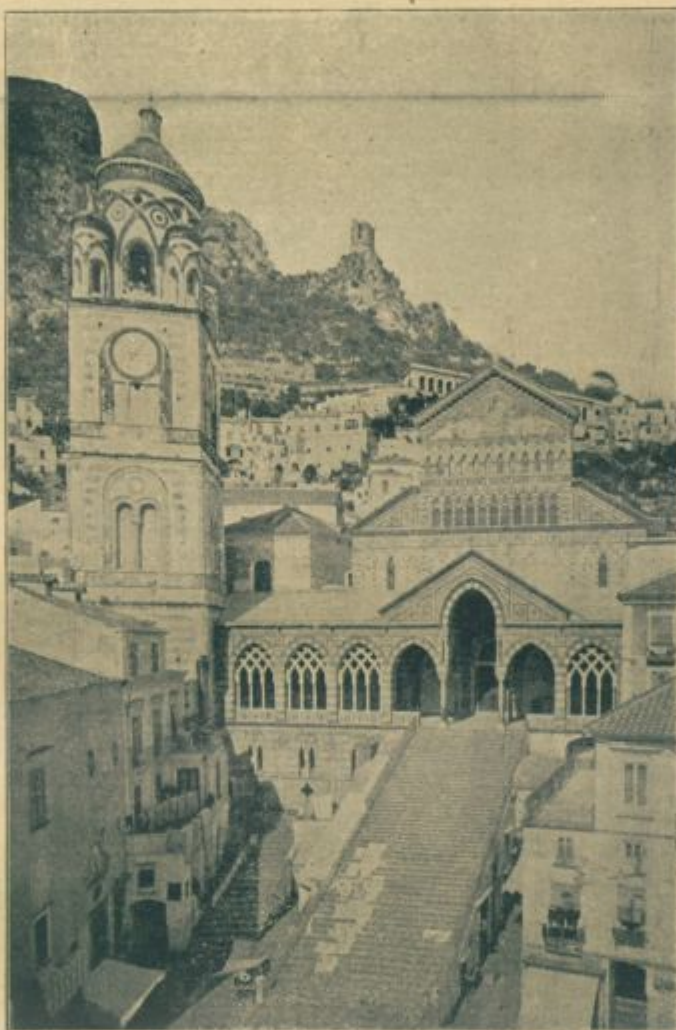
Položaj je sedaj jasen: Sovražniki imajo namen popolno uničiti osrednje sili, zato pa v obrambo domovine mora govoriti naše orožje, ki zmagoslavno končno vendar le prisili sovražnike do treznejšega presojanja vojnega stanja.

Z bojišč ni posebnih novic; zima in silno slabo vreme obtežujeta vojno gibanje.

Na Krasu še vedno same priprave od obeh strani, le topovi pojejo svojo grozno pesem. — Angleži in Francozi zopet delajo poizkuse z ofenzivo, pa do zdaj še brez uspeha; tudi Rusi so postavili v Moldaviji veliko vojaštva v bojno črto in s protinapadi ustavljajo prodiranje sovražnih čet. Hudi boji se bijejo za Galac, vendar ga dozdaj Rumuni še drže. — Grška je sprejela vse pogoje entente in je kakor suženj v njih rokah. Listi poročajo, da se nameravajo sovražniki umakniti iz Macedonije, ker je Sarraill vsled naših zmag na Rumunskem obupal, da bi posebno sedaj v zimskem času v teh goratih krajih mogel doseči kaj drugega kakor poraz. Omejiti se hočejo samo na obrambo Soluna.

Razno.

Vsake vrste zaslužek. Vse gre za kruhom; samo način, kako ga pridobi, Peter ali Pavel, je zelo različen. Poleg delavca, ki se trudi resno ves dan, da zasluži pošteno svoj črni kruh, vidimo sleparja, ki slepari na veliko in si pridobi v par urah velike vsote. In to na način, ki sicer ni pošten, ni pa pregrešen pred postavom. Ko je nekoč prišel v Ameriki pred sodnika deček, ki je bil ukradel košek premoga, mu je rekel sodnik, ko mu je odmeril po postavi kazen: »Počakaj moj sin, dokler ne boš postal kak viši uradnik, potem boš smel zakrivati milijone, ne da bi bil kaznovan.« — Marsikdo si pa pridobiva poštenim, toda čudnim potom kruha.

Južna Italija: Katedrala v Amalfiju, provin-
cija Salerno. (Mesto Amalfi glej „Ilustr. Gl.“ št. 11,
naslovna stran) Katedrala je stara in renovirana, ima
slikovito predvorano, znamenita železna vrata in slog.

V Kaliforniji so se bili združili zdravniki v namenu, da bi pomedli enkrat z mazači in orači, ki delajo posebno v Ameriki škodo bolnikom in zdravnikom. Zato so dobili žensko, ki se je pustila »zdravit« od mazačev in jih je pozneje naznanila. Ženska je požila neverjetne množine mikstur, prestala je vsakovrstno magnetiziranje, gnetenje in kopanje in je živela prav dobro ob tem. Druga Američanka je živela od tega, da so kazali profesorji-zdravniki na nji dijakom, kako se zdravi grlo in jabolko. Tudi dijaki so smeli preiskovati grlo, ki je bilo že tako utrjeno, da ni delo ženski težko, če so drezali po cele minute z različnimi orodji po njem.

Trgovina s kostnjaki je preredita svoj čas marsikoga, posebno v Ameriki, na Francoskem in v vzhodni Aziji. Še koncem preteklega stoletja je stal lep kostnjak do 150 kron in še več. Po burski vojski je padla

cena na 80 kron in vsled rusko-japonske vojne se je znižala še bolj. »Je dosti mrličev, za katere se ne briga nikdo, in tako se dobi kostnjak prav poceni,« je poročal tedaj neki trgovec s takim blagom. In naše dni? — Kostnjake rabijo v klinikah in zavodih v svrhu proučevanja človeškega telesa, nekateri jih imajo tudi zaradi lepšega.

L. 1904. je stal v obrtnem angleškem listu inserat, v katerem je iskala ugledna firma za uvoz barv dobro ohranjeno mumijo, ki bi ne smela biti starejša kakor 2000 let. Londonski časopisi so poslali svoje poročevalce k dotični firmi in so izvedli, da se izdela iz mumij lahko izvrstno rjavo barvo. Kako — to skrivnost je obdržala firma zase. Tudi z mumificiranimi mačkami naredi lep dobiček, kdor je našel kak mačji pogreb v Egiptu. Tam so bile mačke, kakor znano, v nekaterih mestih zelo v časti, mazili so njih trupla in jih pokopali v votline v skalovju. Tudi te mačje mumije se rabijo za izdelovanje rjave barve.

V prošlem stoletju je živel v Berolinu mornar, ki je šel vsaki dve leti v Vzhodno Indijo, kjer se je ustavil za nekaj časa, in je lovil z zamorci morske volke. Od teh je jemal samo čeljusti, hrbtenico in kožo, ki je ostra kakor pila. Kadar je imel tega dovolj se je vrnil mornar v Berlin, kjer je izdeloval svojo robo: hrbtenico je porabil kakor slonovo kost za ročaje palic, čeljusti je pripravil za muzeje in panorame in kožo je ustrojil in prodal obrtnikom, ki jo rabijo za strganje in pilenje, posamezne zobe je prodajal za naveske pri uri in zapestnici.

Kdo ni občudoval v svoji dijaški dobi čudovite živalske prikazni v panoramah, katere predstavlja panoramar z neizgovorljivim pol metra dolgim predpotopnim imenom? Te živali narejajo spretni sleparji v Parizu in v Londonu, ki jih prodajajo nabasane ali v mavec vlite panoramarjem, ki širijo tako naravoslovje. Ravno take narejene živali vlečejo občinstvo povsod nase. Večji nemški listi, kakor »Inter. Blatt«, razpisujejo nagrade za rešitev ugank. Cena je največ 200 — 300 kron; na Angleškem pa razpišejo mesečniki, tedniki in dnevniki za rešitev ugank kar po tisoče kron. Rešitev takih ugank ni tako lahka. Zato je odprl prefrigan Anglež že l. 1888. pisarno za reševanje ugank; da mu je nesla, dokazuje število takih pisarn, ki se dobe zdaj v Londonu. Tam se dobe glave, ki razrešijo za visoko nagrado uganko. Marsikdo plača rad v pisarni več kakor dobi v srečnem slučaju, samo, da se bere njegovo ime med razrešitelji.

Različni potujoči »varjeteji« potrebujejo vsakovrstnih umetnikov, ker privabijo ravno s svojim pestrim sporedom občinstvo. Dobi pač vsak nekaj. Večina teh »umetnikov«, ki se kažejo po vseh mestih Evrope, je prišla čisto slučajno do tega poklica, ki jim daje obilnega kruha, največ s tem, da je izvajal ta in oni iz navade ali veselja kak trik. Tako so kazali na Nemškem Američanko, pravo umetnico v žvižganju. Žvižgala je vselej rada, in ko je bil izgubil njen oče svoje premoženje, ji je dalo žvižganje kruha. Druga igralka je znala že kot otrok izpačiti prav čudno obraz — in to ji je pridobilo na Angleškem dosti občudovalcev. Neki deček se je izuril tako v lupljenju jabolka, da je znal odlupiti lupino tako, da se je držala vkup in so bile v nji vrezane razne slike.

Bolj zanimiv, dasi manj kričav je bil krojač, ki ni imel dela, pa je povpraševal po berolinskih pisarnah po »fantih« uradnih in jim je prišival gumbe, ki vise ravno pri takih samcih radi na eni niti. Stvar se je obnesla, krojač je zaslužil toliko, da si je del nekaj na stran. Računal je od vsakega gumba po 20 vin.

V nekem mestu severne Italije so založili sleparja, ki je živel od tega, da se je dal povoziti od avtomobilov premožnih ljudi. Vrgel se je pod voz tako spretno, da je dobil le neznatne vraske. Prišel je pa za par tednov v dobro oskrb, dobil je še odškodnino in tako si je naredil denar. Na Dunaju se je metal neki postopač kočijažem pod konje; ker so se bali kočijaži sitnosti s policijo, so mu dajali, da je bil tiho, po 20 gld. — V Parizu je bil drug tak specialist, ki je vozil voziček po ulicah in se je zaletel vedno tako nesrečno v omnibus ali v kak tovorni voz, da mu je razneslo voziček. Potem je začel vpiti na pomagaj in je tožil, da je ubog in da ima izgubo na blagu. Navadno so mu nabrali mimoidoči hitro kako svoto, društvo omnibusov ali lastnik voza so mu plačali lepo svoto, da ni bilo tožarjenja. Druga taka zvita buča je bil možki, ki je priletel po nesreči na kolesarjevo pot in je dobival redno odškodnino, nekoč pa je imel to smolo, da se je zaletel prehujo in ga je povozil kolesar na smrt.

Dva sleparja v Parizu sta imela klešče, ki so naredile v mesu rano, kakor če vgrizne konj. V mraku in tmuni sta hodila ob vrsti čakajočih izvoščkov in sta si dala kaj opraviti okrog konj, dokler ni zavpil eden nju in ni pokazal krvaveče rane. Lastniki konj so plačevali po 200 — 500 frankov kazni.

Marsikomu je že prišlo na misel, da si dobi denar s poskusom samoumora. V velikem mestu je živela žena, ki je živela več let dobro ob tem poslu. Ponoči se je skušala vtopiti in vselej se ji je posrečilo, da je bila rešena in da je dobila obilo podpore. Enkrat pa je izpila preveč lužne raztopine in bi bila skoraj res umrla, nato je opustila samomorstvo in je trgovala z žveplenkami.

Ženska, ki lovi dezertarje, je tudi kaj posebnega. Taka je bila l. 1905. v New Yorku osemnajstletna Edita King. Slovela je kot najboljša lovilka dezertarjev. Amerikanski vojak je najet, in ker je služba težka, poskuša, kako bi ušel. Okoli 200 kron dobi kdor ga ulovi. Kingova je ujela v Filadelfiji velikanskega kavalerista, kateremu je stopila nasproti z napetim samokresom, kar je zmedlo velikana tako, da je imel nakrat zapestnice.

Namesto mila. Čim dalje traja vojska, tem več nadomestkov mila pride v trgovino. Seveda pride tu do sleparij in potvorb. Marsikdo kupi lep kos mila, a ko je stal par dni, se krči kos in gine kakor kafa ali pa je dobil milo, ki mu izje perilo in roke, ali pa milo, ki sestoji iz samega peska. Taka mila si naredi lahko vsak sam, in sicer mnogo bolje nego tovarnar, ki si išče svojega dobička. »Glasnik« je že prinesel dobre recepte za narejanje mila iz loja, lužnika in sode; po tem receptu kuhajo gospodinje milo, ki jim pride pri sedanjih draginjah naravnost po ceni. Sitno je samo, da se ne dobi vsak čas kamen lužnik v drogeriji in je s kmetov veliko povpraševanje po njem. Istotako težko je dobiti loj. Zdaj prinašajo nemški listi drug nadomestek: — Vzemi 5 kg fine ilovice (Pfeifererde), posuši jo, semlej in presej. V vroči vodi razprosti 1/4 kg pepelike in 1/8 gašenega apna. Ta luž zlij na presejano ilovico, za-

mešaj in gneti, da vgneš lahko v stanjšice ali kepe. Ako ni dovolj vode, je prilij. S tem milom namaži roke in bodo čiste, s tem se opere prav lepo perilo in obleka. Saj je ilovica že staro umivalno sredstvo in za mastne madeže jemljemo vedno ilovico. Ker je pri tem receptu tudi luž, povzame še bolj maščobo in blato iz perila, saj razprosti nesnažno samo luž, ki biva v milu, in ker je v ilovnatem milu le malo lužnih snovi, je jasno, da ne more škodovati ne rokam in ne perilu.

Pri velikem pomanjkanju mila se trudijo pač kemiki, da bi dobili nov, popolnoma vsem potrebam odgovarjajoč nadomestek, pa prav pravega se le ne dobi, ker primanjkuje maščobe. Tovarnarji si pomorejo po svoje in naredijo več mila s primešanjem ilovice, pepelike, krompirjeve moke, salmijaka in dru-

dobro, za kuhanje sode potrebne snovi je pri nas še v izobilju.

Težava je z milom za roke in obraz. Pravzaprav samo za roke, kajti obraza ni potreba umivati z milom, voda in prašek presejane krede ali morskega peska zadostujeta. Za časa izobilja je polno nadomestkov, katerih ni zdaj mogoče dobiti. Za roke so prav dobri divji kostanj, pesek, krompir, jabolka, izžete limone, kredni prašek, hvošč, krnin zdrob, mavec, votlič, voda jajčnih lupin in drugo. Kostanj se olupi, razreže in kuha. Močna kostanjeva izkuha je za pranje in ribanje, za roke jo je treba razredčiti. Zdrave roke, ki nimajo razpok in vraske, se umijejo prav dobro s peskom. Presejan droban pesek deni v posodo in nali naj toliko vode, da stoji za prst nad peskom. Umazane roke

Cerkev sv. Martina v Sovodnjah pri Gorici (znotraj).

gih snovi, vsled tega se podražuje pač milo čimdalje bolj, postaja pa vedno slabše. Več mila si naredi gospodinja tudi lahko sama. En recept je bil že prinesel »Glasnik«, drugi se glasi: — Kuhaj skupaj 500 g kalijevega, 200 g natronovega mila in 500 g sode. Ko je dobro vrelo, postavi na stran, da se shladi, in zvrni. To rabi kakor navadno milo. Je

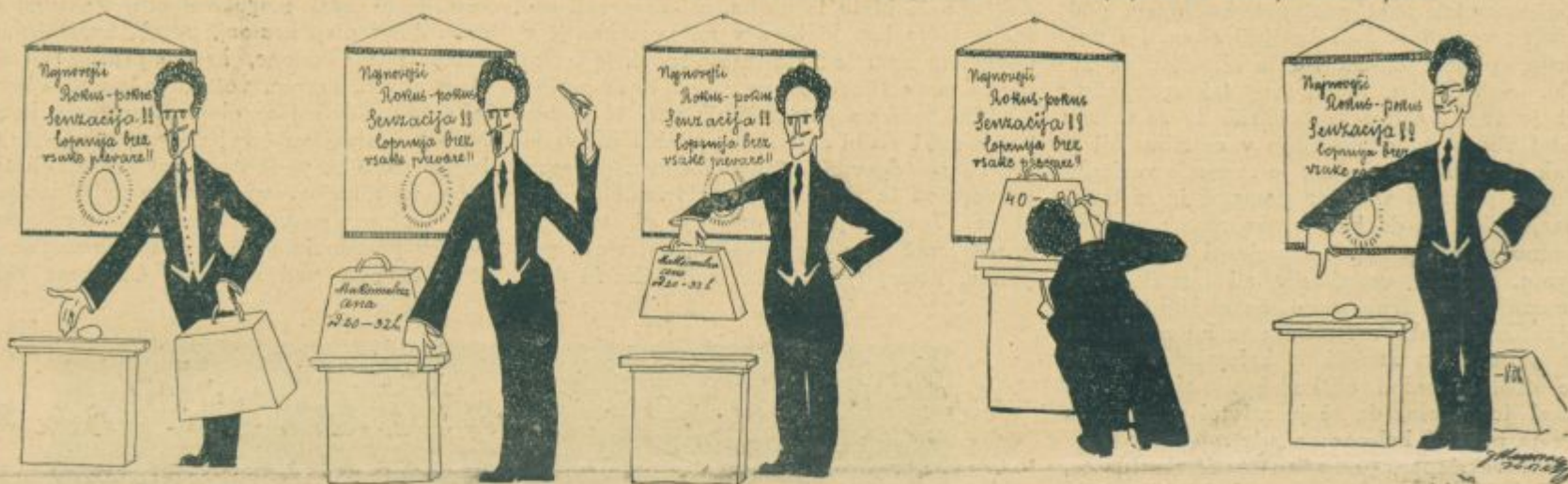
vtakni v pesek in teri drugo ob drugo, vodo odlivaj, kadar je umazana, pesek ostane dalje časa dober. — Za razkuženje rok rabijo zdaj po lazaretih alabasterjev in mavčni prah, nato utiranje alkohola. Gorka voda je že sama na sebi dobro razkužilo, če se dene v njo še za prah pepela, ki se pač dobi povsod, ali malo oglja ali soli, ni treba nič boljšega

za razkuženje — za tem se oplaknejo roke z mlačno vodo in če je koža občutljiva, se namažejo z maščobo. — Zdaj prodajajo dosti praškov in pašt za umivanje rok, večinoma so ti iz sode, krede in mavca, citronove kisline in kaplje dišeče vode.

Ocvirkove pogačice. 28 dkg ocvirkov

bolj mehko in bolj debelo razvaljano kakor za navadne rezance. Speče se lahko na pekači ali v peči. Pečeno testo razlomi in če ga prevreš ali samo opariš, imaš okusno in izdatno narodno jed, posebno če pride po kropu dosti zabele. Oparjeni mlinci se deno lahko tudi v kozico in prepečejo.

kanje in polij s smetano, če je mogoče, sicer je tudi kislo mleko dobro ali malo svinjske masti. Kašo deni v namazano kozico in peci pol ure v vroči pečici. Ta jed ne sme biti presuha; če ni smetane ali kislega mleka, je treba kašo skuhati do mehkega. Namesto rajžljeca se deno lahko jetra.

razseci in vmešaj v 40 dkg črne moke; vtepi jajce, primešaj $\frac{1}{4}$ kg sladkorja, žlico stolčene sladke skorje in žlico žbica. Nato segrej $\frac{1}{8}$ l smetane ali mleka in zamesi, kadar je gladko, razvaljaj na tenko in razreži poljubno. Peci pri zmerni vročini in hrani v stekleni posodi. Te pogačice se drže dva tedna.

Mlinci iz črne moke. So prav okusni, samo testo ne sme biti premehko zamešeno in moka pri mesenju ravno prav oparjena. Opariš lahko z vodo ali z mlekom, jajce ne škoduje, ni pa potrebno. Testo mora biti

Fizolova povitica. Skuhaj in pretlači fižola, kolikor je potreba za namaz testa, zmešaj ga z malo smetane ali z žlico suhega mleka, potrosi malo z majaronom in namaži testo. Je neverjetno, kako okusen je ta namaz, posebno če mu primešaš tudi malo jabolčne ali češpljeve mezge.

Kaša z rajžljcem. Skuhaj rajžljec in sekljaj ga na drobno, zraven nareži malo čebule in stroček česna. Kašo opari dobro in parkrat, potem jo kuhaj toliko časa, da bo na polkuhana, odlij vodo, vmešaj razse-

Rokavice iz švedskega usnja opereš: Namочи jih zvečer v mlačni raztopini sode in odlij prvo vodo čez pol ure, nalič potem druge in pusti rokavice v njej. Zjutraj vlij žlico salmijaka v devet žlic tople vode, obleci rokavice in menčaj roko ob roko, oplakni z mlačno vodo, iztisni in povalljaj v mehkem platnu, potem jih obrni narobe, namaži od znotraj z milom in obesi v senco. Ko niso še prav suhe, jih zmani in natakni, ter vgladi na rokav. Slabega usnja pa ni treba namakati čez noč, sicer do jutra razleze.

Lepa koža

obraza in rok, ki jo pri mnogih ljudeh občudujemo, prinaša svojim lastnikom dvojni dobiček. V prvo je lepa, mehka, bela koža za zdravje celega telesa potrebna, kajti le ta čednost in mehkost kože omogoči nemoteno dihanje skozi kožo. Nadalje napravi lepota obraza in rok na naše soljudi prijeten, razveseljiv vtis. Nečednost kože, mozoli, miteserji, pege, ožgana mesta od solnca itd. napravijo pa neprijeten vtis, kar je mnogokrat neugodno. Nadalje motijo te nečistosti kožo dihanje skozi kožo, in to je nezdravo. Mnogo tisoč mož in žensk rabi v varstvo in negovanje kože Fellerjevo priznано pomado za obraz in varstvo kože „Elsa“.

Predvojna cena: stane 1 posoda 2 K (2 posodi 5 K). V nasprotju z mnogokrat škodljivimi sredstvi za lepoto je popolnoma neškodljiva. Odpravi nečistosti kože, varuje zoper ožganja po solncu, zoper pege, odpravi miteserje, mozole itd. Namesto ožstrega in škodljivega mila naj se vzame za obraz Fellerjevo lilijno milo (1 K) ali Fellerjevo boraksmilo (80 vinarjev) in toaletni umivalni prašek (boraksov prašek, 1 krona).

Bujna rast las

ki napravi vsak obraz lepši, se pridobi z negovanjem las s Fellerjevo pristno Tannochina-pomado za rast las „Elsa“ (1 posodica, št. I, 1 K 60 vin., močnejša vrsta, št. II, 3 K). Ona okrepi glavno kožo, prepreči plešo in prerano osivljenje, napravi novo rast zdravih, elastičnih dolgih las v barvi mladosti, napravi trde lase mehke in elastične, tako da se da lahko lepo frizirati. Ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in zasluži vsled tega prednost pred škodljivimi preparati, ki jih mnogokrat nelekarnarji ponujajo. Za negovanje brk Fellerjevo mazilo za brke (50 vin.). Naroči naj se naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Elsa-trg 331 (Hrvatsko).

Gospodarska zveza
centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
registrirana zadruga z omejeno zavezo
Dunajska cesta (uradni prost. I. nadstr.)
priporoča svojo

- ZALOGO vsakovrstnega kolonijalnega in specerijskega blaga —
- ZALOGO najboljših mlekarskih izdelkov: sira, masla, kondenziranega mleka —
- ZALOGO zajamčeno pristn. vina iz Kranjske, Štajerske, Ogrske, Hrvatske, Istre in Dalmacije, najboljša domača slivovke, tropinovca, konjaka in ruma. (Kleti v Sp. Šiški št. 152) —
- ZALOGO vsakovrstnih kmetijskih strojev. Strojniki vedno na razpolago —
- ZALOGO raznih močnih krmil, gnojil, semen itd.

Za boleče ude je otiranje s Fellerjevim bolj lajšajočim rastlinskim fluidom zn. „Elza-fluid“ prava dobrota. Fluid poživljuje kroženje krvi in živahneje krožeča kri zopet hitro dovede gorkoto, gibčnost in dobro počutje v boleče ude. — Ta odlična lastnost „Elza-fluida“ se pohvalno omenja in je težko najti kako drugo otiralno sredstvo, ki bi bilo bolj pripravno za bolj lajšajoče masaže. Vrh vsega tega je pa tudi to domače zdravilo jako ceno, ker stane mala steklenica samo 42 vin. Seveda po pošti ni mogoče poslati manj kot 12 steklenic in stanejo iste na vse kraje prosto poštnine samo 6 kron, 48 steklenic 20 K. Edino pristno se naroča le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatska). — Kdor trpi vsled revmatizma, protina ali skrnine, navadno trpi tudi vsled zaprtja. Taki naj bodo tedaj opozorjeni na Fellerjeve lagodne odvajajoče zabarbarske kroglice zn. „Elza-kroglice“, ki se lahko naroče istočasno z „Elza-fluidom“. Predvojne cene: 6 škatlic stane prosto poštnine 4 K 40 v in naj bi bili obe navedeni domači zdravili vedno pri roki. — Fellerjev pristni mentolov črtnik zn. „Elza“, ki je dober za migreno in stane 1 K, se lahko priloži pošiljati. (—fe—)

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.

100 litrov zdrave domače pijače
osvežujoče, dobre in žejo gaseče, si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomarančnik, dišeča perla, višnjevec. Skaziti se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča, namesto ruma in žganja. — Snovi z natančnim navodilom stanejo K 10.— franko po povzetju. Naslov za naročila: JAN GRODICH, droger, „Engel“, BRNO št. 365 (Moravsko).

Framydol
je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brado trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol
je rožnata voda, ki živo pobarva blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45 (za povzetje 55 vin.) JAN GRODICH, drogerija „Engel“, BRNO št. 365 (Moravsko).

500 K v zlatu
če krema Grodlich ne odstrani z zraven spajajočim milom vse solne pege, maroge, solne opekline, ogrce, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kožo mlad, svežo in nežno. Cena K 5.75 s poštn. vred. 3 porcije K 16.—, 6 porcij K 30.70. Vse brez nadaljnjih stroškov. Jan GRODICH, drog. „Engel“, Brno 365 (Moravsko).

Dijamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.
St. 1. za rezanje oken-skih stekel . K 3.50
St. 2. za rezanje navadnega stekla . K 5.30
St. 3. za vse vrste brušen stekla . K 8.10
St. 4. za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala . K 11.70
(Povzetje 55 vin.) — Za resno in solidno blago se jamči.
JAN GRODICH, drogerija „Engel“, Brno št. 365 (Moravsko).